

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน
ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้เสนอผลการศึกษาไว้ในลักษณะต่อไปนี้

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร ในอำเภอเชียงของ
จังหวัดเชียงราย ปรากฏผลในตารางที่ 2 - 7
2. ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปรากฏในหน้า 62 - 66

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ตาราง 2 การใช้หลักนิติธรรม

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร (n= 36)		ครู (n=168)	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
(N = 204)					
1.	มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่บุคลากร ทุกคนยอมรับ	36	-	167	1
		100.00	-	99.40	0.60
2.	ให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	36	-	166	2
		100.00	-	98.81	1.19
3.	กำกับให้บุคลากรปฏิบัติตามตนตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	36	-	163	5
		100.00	-	97.02	2.98
4.	ใช้ศิลปะเพื่อโน้มน้าว จูงใจให้บุคลากร ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	36	-	156	12
		100.00	-	92.86	7.14
5.	ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร	36	-	164	4
		100.00	-	97.62	2.38
6.	แนะนำแนวทางปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากร	36	-	167	1
		100.00	-	99.40	0.60
7.	มีกรรมการเบิกจ่ายถูกต้องตามระเบียบ	36	-	166	2
		100.00	-	98.81	1.19
8.	ตรวจสอบการทำบัญชี ทะเบียนการเงิน และพัสดุให้ถูกต้อง	36	-	166	2
		100.00	-	98.81	1.19
9.	พิจารณาความดีความชอบของบุคลากร ตามหลักเกณฑ์	36	-	158	10
		100.00	-	94.05	5.95
10.	ใช้อำนาจการบังคับบัญชาอย่างถูกต้อง	36	-	162	6
		100.00	-	96.43	3.57

จากตาราง 2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ในอำเภอเชียงของ จังหวัด เชียงราย ด้านหลักนิติธรรม พบว่าผู้บริหาร ร้อยละ 100 ได้มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่บุคลากรทุกคน ยอมรับ ให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ได้กำกับให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ สามารถใช้ศิลปะเพื่อโน้มน้าว จูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งยังปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร ให้คำแนะนำ แนวทางปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกัน ได้แต่งตั้งกรรมการ เบิกจ่ายถูกต้องตามระเบียบ รวมถึงได้ตรวจสอบการทํานิติ ระเบียบการเงินและพัสดุ ให้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรตามหลักเกณฑ์ และใช้อำนาจการบังคับบัญชา อย่างถูกต้อง

ส่วนครูนั้น ร้อยละ 99.40 ได้มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่บุคลากรทุกคนยอมรับ และได้แนะนำแนวทางปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกัน รองลงมา ร้อยละ 98.81 ได้ให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มีกรรมการเบิกจ่ายถูกต้อง ตามระเบียบ และได้ตรวจสอบการทํานิติ ระเบียบการเงินและพัสดุให้ถูกต้อง ในขณะที่ ร้อยละ 7.14 ไม่ได้ใช้ศิลปะเพื่อโน้มน้าว จูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และร้อยละ 5.95 ไม่ได้พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรตามหลักเกณฑ์

ตาราง 3 การใช้หลักคุณธรรม

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร (n= 36)		ครู (n=168)	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
(N = 204)					
1.	ให้ความเสมอภาคกับบุคลากรทุกคน	35	1	149	19
		97.14	2.86	88.69	11.31
2.	ให้ความยุติธรรมกับบุคลากรทุกคน	36	-	149	19
		100.00	-	88.69	11.31
3.	ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์	36	-	167	1
		100.00	-	99.40	0.60
4.	ประพฤติตนดั่งตามหลักศีลธรรม	36	-	165	3
		100.00	-	98.18	1.82
5.	รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร	36	-	154	14
	ด้วยความเป็นธรรม	100.00	-	91.67	8.33
6.	รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร	36	-	161	7
	อย่างเป็นกลาง	100.00	-	95.83	4.17
7.	เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	36	-	161	7
		100.00	-	95.83	4.17
8.	ใช้วาจาสุภาพเหมาะสม	36	-	160	8
		100.00	-	95.24	4.76
9.	ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	35	1	155	13
	ด้วยความยุติธรรม	97.14	2.86	92.26	7.74
10.	ให้ความไว้วางใจในการปฏิบัติงานของ	36	-	163	5
	บุคลากร	100.00	-	97.02	2.98
11.	ปกป้องผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ให้ถูกกลั่น	36	-	161	7
	แกล้ง	100.00	-	95.83	4.17

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร (n= 36)		ครู (n=168)	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
(N = 204)					
12.	จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมแก่ครูและนักเรียน	36	-	166	2
		100.00	-	98.81	1.19
13.	มีอรรถาศัยดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้ร่วมงาน	36	-	162	6
		100.00	-	96.43	3.57

จากตาราง 3 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ผู้บริหาร ร้อยละ 100 ได้ให้ความยุติธรรมกับบุคลากรทุกคนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ประพฤติตนดั่งตามหลักศีลธรรม รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรด้วยความเป็นธรรม รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรอย่างเป็นกลาง เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ใ้ชาวจากสุภาพเหมาะสม ให้ความไว้วางใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ปกป้องผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ให้ถูกกลั่นแกล้ง รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมแก่ครูและนักเรียน และมีอخصยาศิ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้ร่วมงาน ในขณะที่ ร้อยละ 2.86 ไม่ได้ให้ความเสมอภาคกับบุคลากรทุกคน และไม่ได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความยุติธรรม

ส่วนครูนั้น ร้อยละ 99.40 ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ร้อยละ 98.81 ได้จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมแก่ครูและนักเรียน ในขณะที่ ร้อยละ 11.31 ไม่ได้ให้ความเสมอภาค กับบุคลากรทุกคนและไม่ได้ให้ความยุติธรรมกับบุคลากรทุกคน และร้อยละ 8.33 ไม่ได้รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรด้วยความเป็นธรรม

ตาราง 4 การใช้หลักความโปร่งใส

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร (n= 36)		ครู (n=168)	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
(N = 204)					
1.	ชี้แจงรายละเอียดของงบประมาณที่ได้รับให้บุคลากรทุกคนทราบ	36	-	160	8
		100.00	-	95.24	4.76
2.	กำหนดนโยบายและเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงาน	36	-	167	1
		100.00	-	99.40	0.60
3.	จัดโครงสร้างการบริหารงาน	36	-	168	-
		100.00	-	100.00	-
4.	มีข้อมูลสารสนเทศเป็นระบบ	35	1	163	5
		97.14	2.86	97.02	2.98
5.	มีข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ได้	35	1	164	4
		97.14	2.86	97.62	2.38
6.	กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ	36	-	161	7
		100.00	-	95.83	4.17
7.	ประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจหน้าที่รับผิดชอบตามภารกิจ	36	-	168	-
		100.00	-	100.00	-
8.	วางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างมีระบบ	36	-	163	5
		100.00	-	97.02	2.98
9.	วางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้	36	-	164	4
		100.00	-	97.62	2.38
10.	เปิดเผยบัญชี ทะเบียนการเงินและพัสดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	36	-	166	2
		100.00	-	98.81	1.19
11.	รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี	36	-	168	-
		100.00	-	100.00	-

จากตาราง 4 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ในอำเภอเชียงของ จังหวัด เชียงราย ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ผู้บริหาร ร้อยละ 100 ได้ชี้แจงรายละเอียดของงบประมาณ ที่ได้รับให้บุคลากรทุกคนทราบ กำหนดนโยบายและเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงาน จัดโครงสร้าง การบริหารงาน กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีการประชุมชี้แจงให้ บุคลากรเข้าใจหน้าที่รับผิดชอบตามภารกิจ วางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างมีระบบ รวมถึง ได้วางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้เปิดเผยบัญชี ทะเบียนการเงินและ พัสดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ในขณะที่ ร้อยละ 2.86 ไม่ได้ มีข้อมูลสารสนเทศเป็นระบบ และไม่ได้มีข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ได้

ส่วนครูนั้น ร้อยละ 100 ได้จัดโครงสร้างการบริหารงาน มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากร เข้าใจหน้าที่รับผิดชอบตามภารกิจ และได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ร้อยละ 99.40 ได้ กำหนดนโยบายและเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงาน ในขณะที่ ร้อยละ 4.76 ไม่ได้ชี้แจงรายละเอียด ของงบประมาณที่ได้รับให้บุคลากรทุกคนทราบ และร้อยละ 2.98 ไม่ได้มีข้อมูลสารสนเทศเป็น ระบบ

ตาราง 5 การใช้หลักการมีส่วนร่วม

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร (n= 36)		ครู (n=168)	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
(N = 204)					
1.	ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน	36	-	159	9
		100.00	-	94.64	5.36
2.	เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน	36	-	160	8
		100.00	-	95.24	4.76
3.	ให้บุคลากรมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย	36	-	160	8
		100.00	-	95.24	4.76
4.	ให้บุคลากรมีส่วนร่วมวางแผน	35	1	163	5
		97.14	2.86	97.02	2.98
5.	ให้บุคลากรมีส่วนร่วมประสานงาน	36	-	166	2
		100.00	-	98.81	1.19
6.	ประชุมบุคลากรให้ได้เสนอความคิดเห็นร่วมกัน	36	-	165	3
		100.00	-	98.18	1.82
7.	ให้บุคลากรเสนอข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ	36	-	164	4
		100.00	-	97.62	2.38
8.	ให้บุคลากรร่วมกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าหมาย	34	2	166	2
		94.44	5.56	98.81	1.19
9.	ส่งเสริมบุคลากรให้ทำงานเป็นทีม	36	-	163	5
		100.00	-	97.02	2.98
10.	ส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำธรรมนูญโรงเรียน	33	3	163	5
		91.67	8.33	97.02	2.98
11.	ส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	35	1	166	2
		97.14	2.86	98.81	1.19

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร (n= 36)		ครู (n=168)	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
(N = 204)					
12.	เปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน	34	2	160	8
		94.44	5.56	95.24	4.76

จากตาราง 5 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ในอำเภอเชียงของ จังหวัด เชียงราย ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหาร ร้อยละ 100 ได้ตระหนักเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน ให้บุคลากรมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และประสานงาน จัดให้มีการประชุมบุคลากรให้ได้เสนอความคิดเห็นร่วมกัน ให้บุคลากรเสนอข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และส่งเสริมบุคลากรให้ทำงานเป็นทีม ร้อยละ 97.14 ได้ให้บุคลากรมีส่วนร่วมวางแผน และส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในขณะที่ ร้อยละ 8.33 ไม่ได้ส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ร้อยละ 5.56 ไม่ได้ให้บุคลากรร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย และไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน

ส่วนครูนั้น ร้อยละ 98.81 ได้ให้บุคลากรมีส่วนร่วมประสานงาน ให้บุคลากรร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย และส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ร้อยละ 98.18 ได้ประชุมบุคลากรให้ได้เสนอความคิดเห็นร่วมกัน ในขณะที่ ร้อยละ 5.36 ไม่ได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน และร้อยละ 4.76 ไม่ได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน รวมถึงไม่ได้ให้บุคลากรมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน

ตาราง 6 การใช้หลักความรับผิดชอบ

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร (n= 36)		ครู (n=168)	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
(N = 204)					
1.	มอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติ	36	-	167	1
	ตามความสามารถ	100.00	-	99.40	0.60
2.	นิเทศการปฏิบัติงานของบุคลากร	34	2	160	8
	อย่างเป็นระบบ	94.44	5.56	95.24	4.76
3.	กำกับการปฏิบัติงานของบุคลากร	36	-	160	8
	อย่างเป็นระบบ	100.00	-	95.24	4.76
4.	ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร	36	-	160	8
	อย่างเป็นระบบ	100.00	-	95.24	4.76
5.	จัดทำแผนการปฏิบัติการประจำปี	36	-	167	1
	ครบตามภารกิจ 4 งาน	100.00	-	99.40	0.60
6.	ประชุมวางแผนการดำเนินการทุกปี	36	-	166	2
		100.00	-	98.81	1.19
7.	พัฒนาการบริหารงานให้มี	35	1	164	4
	ประสิทธิภาพอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี	97.14	2.86	97.62	2.38
8.	สั่งการบนพื้นฐานของข้อมูลที่ต้องการ	36	-	165	3
		100.00	-	98.18	1.82
9.	จัดสวัสดิการให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง	36	-	153	15
	เช่น การตรวจสอบสุขภาพประจำปี	100.00	-	91.07	8.93
10.	รับผิดชอบต่อการสั่งการ	36	-	163	5
		100.00	-	97.02	2.98
11.	ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	36	-	163	5
	เป็นระยะ	100.00	-	97.02	2.98

จากตาราง 6 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ด้านหลักความรับผิดชอบพบว่า ผู้บริหาร ร้อยละ 100 ได้มอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติตามความสามารถ ได้กำกับและติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ จัดทำแผนการปฏิบัติการประจำปีครบตามภารกิจ 4 งาน ประชุมวางแผนการดำเนินการทุกปี ส่งการบนพื้นฐานของข้อมูลที่ต้องการ จัดสวัสดิการให้บุคลากรอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี รับผิดชอบต่อการสั่งการ และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นระยะ ในขณะที่ ร้อยละ 5.56 ไม่ได้เนเทศการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ และร้อยละ 2.86 ไม่ได้พัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ส่วนครู ร้อยละ 99.40 ได้มอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติตามความสามารถ และได้จัดทำแผนการปฏิบัติการประจำปีครบตามภารกิจ 4 งาน ร้อยละ 98.81 ได้ประชุมวางแผนการดำเนินการทุกปี ในขณะที่ ร้อยละ 8.93 ไม่ได้จัดสวัสดิการให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 4.76 ไม่ได้เนเทศการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ รวมทั้งไม่ได้กำกับและติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ

ตาราง 7 การใช้หลักความคุ้มค่า

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร (n= 36)		ครู (n=168)	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
(N = 204)					
1.	ใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน/โครงการ	36	-	163	5
		100.00	-	97.02	2.98
2.	จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สวยงาม ร่มรื่น บรรยากาศดี	36	-	164	4
		100.00	-	97.62	2.38
3.	จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย	36	-	164	4
		100.00	-	97.62	2.38
4.	จัดแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพต่อการเรียนการสอน	36	-	163	5
		100.00	-	97.02	2.98
5.	ส่งเสริมให้บุคลากรเน้นหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ	36	-	168	-
		100.00	-	100.00	-
6.	หางบประมาณการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ	33	3	161	7
		91.67	8.33	95.83	4.17
7.	จัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด	36	-	165	3
		100.00	-	98.18	1.82
8.	จัดหาวัสดุอุปกรณ์ปฏิบัติงานตามความจำเป็น	36	-	165	3
		100.00	-	98.18	1.82
9.	ส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อในท้องถิ่น	36	-	164	4
		100.00	-	97.62	2.38
10.	ดูแลอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้	36	-	165	3
		100.00	-	98.18	1.82
11.	ซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพใช้งานได้	36	-	164	4
		100.00	-	97.62	2.38

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร (n= 36)		ครู (n=168)	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
(N = 204)					
12.	รณรงค์ให้บุคลากรใช้น้ำอย่างประหยัด	36	-	167	1
		100.00	-	99.40	0.60
13.	รณรงค์ให้บุคลากรใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	36	-	165	3
		100.00	-	98.18	1.82
14.	รณรงค์ให้บุคลากรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	36	-	167	1
		100.00	-	99.40	0.60
15.	รณรงค์ให้นักเรียนร่วมกันอนุรักษ์ธรรมชาติ	36	-	168	-
		100.00	-	100.00	-
16.	ให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม	36	-	167	1
		100.00	-	99.40	0.60
17.	สำรวจความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ของบุคลากร เพื่อให้สามารถนำมาใช้อย่างคุ้มค่า	34	2	164	4
		94.44	5.56	97.62	2.38
18.	วางแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้บุคลากร เพื่อให้สามารถนำมาใช้อย่างคุ้มค่า	36	-	163	5
		100.00	-	97.02	2.98

จากตาราง 7 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ผู้บริหาร ร้อยละ 100 ได้ใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน/โครงการ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สวยงาม ร่มรื่น บรรยากาศดีและปลอดภัย จัดแหล่งเรียนรู้ ที่มีคุณภาพต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้บุคลากรเน้นหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้จัดสรร

งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดหาวัสดุอุปกรณ์ปฏิบัติงานตามความจำเป็น รวมทั้งได้ส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อในท้องถิ่น ดูแลอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ ซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ ตลอดจนได้รณรงค์ให้บุคลากรใช้น้ำ ไฟฟ้าอย่างประหยัด รณรงค์ให้บุคลากร นักเรียนอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม และวางแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้บุคลากร เพื่อให้สามารถนำมาใช้อย่างคุ้มค่า ในขณะที่ ร้อยละ 8.33 ไม่ได้หางบประมาณการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ และร้อยละ 5.56 ไม่ได้สำรวจความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ของบุคลากร เพื่อให้สามารถนำมาใช้อย่างคุ้มค่า

ส่วนครูนั้น ร้อยละ 100 ได้ส่งเสริมให้บุคลากรเน้นหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ และรณรงค์ให้นักเรียนร่วมกันอนุรักษ์ธรรมชาติ ร้อยละ 99.40 ได้รณรงค์ให้บุคลากรใช้น้ำอย่างประหยัด รณรงค์ให้บุคลากรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และได้ให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม ในขณะที่ ร้อยละ 4.17 ไม่ได้หางบประมาณการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ ร้อยละ 2.98 ไม่ได้ใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน/โครงการ รวมทั้งไม่ได้จัดแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพต่อการเรียนการสอน และไม่ได้วางแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้บุคลากร เพื่อให้สามารถนำมาใช้อย่างคุ้มค่า

ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

จากแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 204 ชุด ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีผู้ตอบแบบสอบถาม 73 คน (ร้อยละ 35.78) สรุปเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย โดยตัวเลขในวงเล็บคือความถี่ตามรายละเอียด ดังนี้

หลักนิติธรรม

ปัญหา

1. บุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ (23)
2. โรงเรียนยังไม่เป็นนิติบุคคลที่แท้จริง (11)
3. กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ (9)
4. ผู้บริหารนำเอาแนวคิดของตนเองมาใช้ในการบริหารองค์กร โดยไม่ยึดกฎหมาย (7)
5. ผู้บริหารใช้ช่องทางด้านกฎหมายเพื่อการทุจริต (4)
6. บุคลากรขาดความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน (2)
7. บุคลากรขาดจิตสำนึกที่ดีที่จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ (1)

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรมีกฎ ระเบียบที่เป็นที่ยอมรับจากบุคลากร รวมทั้งนำมาปฏิบัติโดยทั่วกัน (26)

2. ควรแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายทางการศึกษาให้ทันสมัย (11)
3. ควรใช้กฎหมายที่จริงจังกในการประเมินผลการปฏิบัติงาน (10)
4. ควรมอบอำนาจที่แท้จริงทางการบริหารให้กับโรงเรียนในฐานะเป็นองค์กร

นิติบุคคล (6)

5. ฝ่ายนิติกรทางการศึกษาควรจัดทำเอกสาร/คำอธิบายเพิ่มเติมให้แก่ข้าราชการครูในโรงเรียน (4)

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดการประชุม/ชี้แจงนอกสถานที่ (2)
7. ควรสร้างจิตสำนึกที่ดีของการเป็นข้าราชการ (2)

หลักคุณธรรม

ปัญหา

1. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญและยึดติดกับบุคลากรในโรงเรียน (17)
2. ผู้บริหารไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง (10)
3. ผู้บริหาร ครู ไม่มีคุณธรรม (7)
4. สื่อ เทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้เกิดปัญหาการถดถอยทางด้าน

คุณธรรม จริยธรรม (2)

5. ผู้บริหารไม่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (2)
6. การใช้กฎหมายเพื่อกดขี่ข่มเหงผู้ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง (1)
7. ระบบราชการให้ความสำคัญความชอบเหมือนกัน ทำให้ขาดแรงกระตุ้นและแรงจูงใจ

ในการปฏิบัติงาน (1)

8. ไม่พิจารณาความดีความชอบจากผลปฏิบัติงานจริง (1)

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรมีคุณธรรมในการบริหารงาน (25)
2. ควรใช้หลักศาสนาสู่การปฏิบัติ (4)
3. ควรปลูกฝังด้านคุณธรรม (2)
4. การจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม (1)
5. ควรใช้หลักปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง (1)
6. ควรส่งเสริมยกย่องผู้นำที่ดีทุกระดับ (1)
7. ผู้บริหารควรรู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเอง (1)
8. ผู้บริหารควรให้ความรักความเมตตาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา (1)

หลักความโปร่งใส

ปัญหา

1. การใช้งบประมาณไม่ถูกต้องตามระเบียบ ไม่โปร่งใส (20)
2. การดำเนินงานไม่เป็นระบบ ไม่มีขั้นตอน ขาดความชัดเจน (9)
3. การทำงานขาดการประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง (3)
4. บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ

อย่างชัดเจน (1)

5. ไม่มีการวางแผนด้านงบประมาณ (1)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความถูกต้อง (12)
2. ควรสร้างจิตสำนึกในความสุจริต (11)
3. ควรจัดทำเอกสาร หลักฐาน บัญชี และรายละเอียดการดำเนินงานอย่างถูกต้อง พร้อมรับการตรวจสอบ (10)
4. ควรจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและเปิดเผยให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (5)
5. ควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (2)
6. เจ้าหน้าที่การเงินควรศึกษากฎ ระเบียบให้เข้าใจ (1)

หลักความมีส่วนร่วม

ปัญหา

1. ขาดการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง (9)
2. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน (3)
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของโรงเรียน (3)
4. ผู้บริหารไม่สามารถนำบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร (2)
5. ขาดความเป็นเอกภาพในการดำเนินงาน (2)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเปิดโอกาสให้บุคลากร ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (22)
2. ควรใช้หลักการทำงานเป็นทีม (8)
3. ควรสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการมีส่วนร่วม (4)
4. ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย (2)
5. โรงเรียนควรออกสัมพันธ์ชุมชน (2)

หลักความรับผิดชอบ

ปัญหา

1. บุคลากรขาดความรับผิดชอบ (19)
2. บุคลากรมีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป (8)
3. บุคลากรไม่ยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง (7)
4. ครูมีความรู้ความสามารถไม่ตรงกับงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ (5)
5. งบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการตามงานที่รับผิดชอบ (2)
6. ผู้บริหารไม่ติดตามบุคลากรด้านการปฏิบัติหน้าที่ (1)
7. ผู้บริหารไม่ชี้แจงกฎ ระเบียบในเรื่องความรับผิดชอบแก่บุคลากร (1)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ (13)
2. ควรกำกับและติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ (8)
3. ผู้บริหารควรเอาใจใส่และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาทางการบริหาร (6)
4. ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (6)
5. ควรนิเทศอย่างเป็นระบบ (5)
6. ผู้บริหารควรตระหนักในสิทธิและหน้าที่ มีความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (1)

หลักความคุ้มค่า

ปัญหา

1. ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า (16)
2. ขาดการปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างความยั่งยืนให้บุคลากรรู้จักการประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (14)
3. ขาดการวางแผนในการบริหารจัดการที่ดี (7)
4. การดำเนินงานใช้วัสดุอุปกรณ์ไม่เป็นไปตามแผนงาน (5)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง (17)
2. ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในด้านการใช้ทรัพยากรของโรงเรียน (12)
3. ควรวางแผนการดำเนินงานการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า (9)
4. ควรสำรวจความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ของบุคลากร (5)
5. ควรกำกับและติดตามการดำเนินงานการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง (5)
6. ควรใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า (3)
7. ควรจัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกรับผิดชอบ (2)
8. ควรช่วยกันรักษาทรัพย์สินของทางราชการ (1)